

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
«ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ
НУШ»

освітньо-професійної програми Початкова освіта
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 013 Початкова освіта
освітнього рівня магістр

Шифр за навчальним планом (термін навчання – 1,4): **ВВ2.04**
Шифр за навчальним планом (термін навчання – 1,10): **ВВ2.05**

II курс, 3-й семестр

I. Опис дисципліни

Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Кількість кредитів - 3		Методи навчання: 1. За джерелом передачі інформації: <i>словесні, наочні, практичні.</i> 2. За рівнем пізнавальної активності: <i>репродуктивні, пояснювально-ілюстративні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі.</i> 3. За логікою розгортання змісту: <i>індуктивні, дедуктивні, традуктивні.</i> 4. Інноваційні: <i>проектні, інтерактивні, методи дистанційного навчання.</i>
Загальна кількість годин - 90		
<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Лекції:		
6	6	
Практичні заняття:		
8	6	
Лабораторні заняття:		
-	-	
Самостійна робота:		
76	78	
Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
1/6	1/6,5	
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 1 - самостійна робота: 6		Форма підсумкового контролю: <i>залік</i>
Мова навчання - українська		

Предметом вивчення освітнього компоненту є теоретико-методичні засади здоров'язбережувальних технологій та практика їх реалізації у школі першого ступеня.

Міждисциплінарні зв'язки: даний освітній компонент враховує попередню підготовку студентів із фахових дисциплін: «Технології навчання освітніх галузей у початковій школі»; «Технології інклюзивного навчання у початковій школі», «Педагогіка партнерства та супервізії», забезпечує базу для наступного поглиблення знань, умінь та навичок у ході виробничих практик.

Мета і завдання освітнього компоненту полягають у ознайомленні майбутніх учителів із

здоров'язберезувальними технологіями та підготовці до їх впровадження у освітньому процесі початкової школи згідно Концепції «Нова українська школа» та Державного стандарту загальної початкової освіти; сформувати професійні вміння та навички здійснення здоров'язберезувальної діяльності в освітньому процесі; формування умінь у створенні участь у створенні психологічно комфортного та безпечного освітнього середовища в початковій школі; умінь формувати в учнів навички, обирати та використовувати ефективні здоров'язберезувальні технології.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

Інтегральна компетентність. Здатність самостійно та комплексно розв'язувати задачі в сфері початкової освіти, у професійно-педагогічній та науково-пошуковій діяльності вчителя дослідницького та інноваційного характеру.

№	Результати навчання	Компетентності
1	ПР 3: Застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.	СК 3: Здатність застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.
2	ПР 4: Створювати особисту методичну систему навчання здобувачів початкової освіти предметів початкової школи, адаптувати її до різних умов освітнього процесу.	СК 6: Здатність моделювати, проектувати та реалізовувати науково-експериментальну діяльність в системі початкової освіти в широких мультидисциплінарних контекстах, нових або незнайомих середовищах за наявності неповної чи обмеженої інформації.
3	ПР 7: Моделювати, створювати та підтримувати безпечне, ергономічне, інклюзивне освітнє середовище початкової школи	СК 10: Здатність обирати оптимальні педагогічні технології з української та зарубіжної практики для роботи в умовах інклюзивного освітнього середовища з урахуванням принципів партнерства, дитиноцентризму та розвивального навчання.

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення освітнього компоненту відводиться 3 кредити ЄКТС 90 години.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи використання здоров'язберезувальних технологій в початковій школі											
1	Тема 1.1. Здоров'язберезувальні технології як педагогічна і соціальна проблема.	1	1	-	-	12	1	1	-	-	13
2	Тема 1.2. Основи використання здоров'язберезувальних технологій в початковій школі.	1	1	-	-	12	1	1	-	-	13
3	Тема 1.3. Характеристика здоров'язберезувальних технологій та шляхи їх	4	2	2	-	13	4	2	2	-	13

	впровадження в освітній процес початкової школи.										
Змістовий модуль 2. Зміст і особливості використання здоров'язбережувальних технологій в освітньому процесі початкової школи											
4	Тема 2.1. Можливості використання аеротерапії, арт-терапії та піскової терапії в освітньому процесі школи I ступеня.	2	-	2	-	13	2	-	2	-	13
5	Тема 2.2. Методичні основи використання казкотерапії, кольоротерапії, музикотерапії в умовах початкової школи.	2	-	2	-	13	1	-	1	-	13
6	Тема 2.3. Авторські здоров'язбережувальні технології.	4	2	2	-	13	3	2	1	-	13
Разом: 90 год.		14	6	8	-	76	12	6	6	-	78

IV. Зміст освітнього компоненту за модулями та темами

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи використання здоров'язбережувальних технологій в початковій школі

Тема 1.1. Здоров'язбережувальні технології як педагогічна і соціальна проблема.

1. Здоров'я та здоров'язбереження як наукова проблема.
2. Сутність понять «технологія», «здоров'язбережувальна технологія» і зміст здоров'язбережувальних технологій.
3. Функції здоров'язбережувальних технологій в залежності від їх спрямованості.

Тема 1.2. Основи використання здоров'язбережувальних технологій в початковій школі.

1. Характеристика здоров'язбережувальних компетенцій учнів у сфері збереження здоров'я.
2. Використання здоров'язберігаючих технологій при роботі з дітьми з обмеженими можливостями здоров'я.
3. Методична підготовка вчителя до застосування здоров'язбережувальних технологій.

Тема 1.3. Характеристика здоров'язбережувальних технологій та шляхи їх впровадження в освітній процес початкової школи.

1. Класифікація здоров'язбережувальних технологій.
2. Система впровадження здоров'язбережувальних технологій.
3. Релаксаційний аспект збереження здоров'я дітей. Релаксаційні комплекси

Змістовий модуль 2. Зміст і особливості використання здоров'язбережувальних технологій в освітньому процесі початкової школи

Тема 2.1. Можливості використання аеротерапії, пальчикової терапії, арт-терапії та піскової терапії в освітньому процесі школи I ступеня.

1. Поняття аеротерапії. Її вплив та використання в освітньому процесі початкової школи.
2. Поняття та характеристика арт-терапевтичних методик. Мандалатерапія.
3. Піскова терапія та її використання в освітньому процесі початкової школи.
4. Пальчикова терапія. Особливості використання з дітьми молодшого шкільного віку.

Тема 2.2. Методичні основи використання казкотерапії, кольоротерапії, музикотерапії в умовах початкової школи.

1. Казкотерапія та її методи.
2. Кольоротерапія. Її вплив на здоров'я учнів.
3. Використання музикотерапії в навчально-виховному процесі початкової школи.

Тема 2.3. Авторські здоров'язбережувальні технології.

1. Характеристика авторських здоров'язбережувальних технологій.

- 1.1. Гуманно особистісна технологія Ш. Амонашвілі.
- 1.2. Елементи здоров'язбережної технології В. Ф. Базарного.
- 1.3. «Навчання в русі» О.Д. Дубогай.
- 1.4. Технологія вальдорфської педагогіки (Р. Штайнер)
- 1.5. Технологія саморозвитку (М. Монтессорі).

V. Завдання до самостійної роботи студентів та форми контролю за їх виконанням

№ з/п	Назви модулів і тем	Зміст завдань до СРС	Форма виконання/звітності
1	Змістовий модуль 1. Теоретичні основи використання здоров'язбережувальних технологій в початковій школі Тема 1.1. Здоров'язбережувальні технології як педагогічна і соціальна проблема.	Дослідження питання здоров'язбережувальної педагогіки у творчій спадщині класиків педагогіки	Письмовий аналіз
2	Тема 1.2. Основи використання здоров'язбережувальних технологій в початковій школі. Здоров'язбережувальне середовище.	Особливості впровадження здоров'язбережувальних технологій в навчально-виховний процес початкової школи	Презентації
3.	Тема 1.3. Характеристика здоров'язбережувальних технологій та шляхи їх впровадження в освітній процес початкової школи.	Дослідження запровадження здоров'язбережувальних технологій в навчально-виховний процес початкової школи.	Письмовий аналіз
3	Змістовий модуль 2. Зміст і особливості використання здоров'язбережувальних технологій в освітньому процесі початкової школи Тема 2.1. Можливості використання аеротерапії, пальчикової терапії, арт-терапії та піскової терапії в освітньому процесі школи I ступеня.	Розробка уроку за заданою темою, навчальними предметами та класом	Проект уроку
		Розробка лепбука (на основі змісту початкової школи)	Творчий проєкт
		Розробка виховного заходу за заданою темою та класом	Проект інтегрованого дня
		Планування тематичного тижня (за заданим класом)	План тематичного тижня
4	Тема 2.2. Методичні основи використання казкотерапії, кольоротерапії, музикотерапії в умовах початкової школи.	Розробка уроку за заданою темою, навчальними предметами та класом	Проект уроку
		Розробка інтегрованого уроку з здоров'язбережувальної технології (1 на вибір)	Проект уроку
5	Тема 2.3. Авторські здоров'язбережувальні технології.	Дослідження досвіду впровадження авторських здоров'язбережувальних технологій	Презентації

VI. Контроль якості знань студентів

6.1. *Форми і методи поточного контролю*

Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи.

Методи поточного контролю: усне опитування, тести, практичні завдання.

6.2. *Форми і методи підсумкового контролю*

Залік

VII. Інформаційні джерела для вивчення курсу

1. Ващенко О. М. Формування в майбутніх учителів компетентності використання здоров'язбережувальних освітніх технологій у навчально-виховному процесі початкової

школи.

[URL:elibrary.kubg.edu.ua/5154/1/Ващенко%20О.М.%20%20Формування%20в%20майбутніх%20вчителів.pdf](http://elibrary.kubg.edu.ua/5154/1/Ващенко%20О.М.%20%20Формування%20в%20майбутніх%20вчителів.pdf)

2. Використання музичного мистецтва як засобу терапії. URL: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/culture/11655/>.
3. Головатюк І.Г. Арт-терапія у зарубіжній науковій традиції. *Науковий вісник ужгородського університету*. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. 2017. Випуск 2. С.63-65.
4. Державний стандарт початкової освіти: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartupochatkovoyi-osviti>
5. Дубогай О. Навчання в русі. Здоров'язберігаючі педагогічні технології в початковій школі : методичний посібник. Київ : Шкільний світ, 2005. 112 с.
6. Єфімова В. М. Здоров'язбережувальні технології у контексті педагогічних досліджень. Проблеми фізичного виховання і спорту. 2010. № 1. С. 57–60. URL: <http://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2010-01/10yvmspi.pdf>
7. Здоров'язберігаючі технології навчання: психогігієнічні аспекти впровадження у молодшому шкільному віці : навч.-метод. посіб. для самост. роботи студентів ун-тів і слухачів курсів післядиплом. освіти / М-во охорони здоров'я України, М-во освіти і науки України, Харків. мед. акад. післядиплом. освіти, Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, Навч.-наук. ін-т педагогіки та психології ; [уклад.: О. М. Карабан, Л. Б. Ушкварок, С. Є. Лупаренко та ін.]. Харків : Золоті сторінки, 2014. 220 с. Бібліогр.: С. 205–220.
8. Концепція «Нова українська школа» [Електронний ресурс]. URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya>
9. Коцур Н.І. Здоров'язберігаючі технології у навчально-виховному процесі початкової школи / Н.І.Коцур, Л.С.Гармаш. Проблеми освіти: наук.-метод. збірник. К.: інститут інноваційних технологій і змісту освіти, 2006. Вип. 49. С. 132-135.
10. Осадченко Т. Створення здоров'язбережувального середовища початкової школи : практичний порадник. Умань : ВПЦ «Візаві», 2016. 234с.
11. Примакова В. В. Погляди В. О. Сухомлинського на здоров'язбережувальний напрям діяльності вчителя початкових класів. *Таврійський вісник освіти*. 2013. № 2. С. 10–13.
12. Савченко О. Я. Психодидактичні аспекти реалізації здоров'язбережувальної функції шкільної освіти: діалог з В.О. Сухомлинським. *Рідна школа*. 2012. № 7 (991). С. 8-11.
13. Себало Л. І., Рашковська І. В. Здоров'язбережувальні технології як складники оздоровлення учнів початкової школи під час воєнного стану: теоретичний аналіз. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2022. Вип.87. С. 88-92.
14. Сливка Л. Оздоровчі технології і техніки терапевтичного спрямування. Івано-Франківськ, 2013. 94 с. (Інтернет-ресурси – 100%).
15. Сорока О. В. Арт-терапія: теорія і практика: навчально-методичний посібник. Тернопіль : Астон, 2014. 196 с.
16. Стасенко В.Г. Здоров'язбережувальні технології [Текст] / В.Г.Стасенко, В.В.Волканова. – К.: Шкільний світ. 2013. 120 с. (Бібліотека «Шкільного світу»).
17. Сучасні технології збереження здоров'я учнів: кращий досвід [Електронні дані] / авт. кол. ; уклад. А. Г. Обухівська, І. І. Цушко. К. : Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2015. 22с.
18. Янкович О. І. Розвиток здоров'язбережувальних технологій у навчально-виховному процесі початкової школи (1991-2016). Людинознавчі студії : збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Педагогіка. Дрогобич : Видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка. Вип. 4 (36). 2017. С. 301–312.

VIII. Інформація про викладача

Викладач	СЕБАЛО ЛЮДМИЛА ІГОРІВНА
Профіль викладача на сторінці кафедри/факультету	Доцент кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки педагогічного факультету https://pf.udu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry/kafedra-pochatkovoi-osvity/vykladachi-kafedry-poip#sebalo-li
Електронна адреса	l.i.sebalo@npu.edu.ua
Контактний телефон	м.т. +380637266532
Інформація про консультації	Консультації згідно визначеного графіку кафедри

IX. Організаційні вимоги з вивчення навчальної дисципліни

(політика навчальної дисципліни)

9.1. Вимоги до роботи студентів під час проведення навчальних занять з курсу (відвідування занять, етика поведінки під час занять, відпрацювання пропущених занять тощо)

Політика щодо відвідування

Під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти дотримуються вимог чинного законодавства України, Статуту УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/statut-ukrayinskoho-derzhavnoho-universytetu-imeni-mykhayla-drahomanova>) і Правил внутрішнього розпорядку УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/pravya-vnutrishnoho-rozporiadku-udu-imeni-mykhaila-drahomnaova>) відвідують заняття відповідно розкладу, дотримуються етичних норм поведінки.

Усі учасники освітнього процесу дотримуються загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Відвідування занять з курсу є обов'язковим за визначеним деканатом розкладом. За об'єктивних причин (лікарняний, заява) заняття може бути відпрацьованим. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття; списування.

Політика щодо дедлайнів і перескладання

Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати перескладання результатів навчання курсу відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок контролю якості знань студентів УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок ліквідації академічної заборгованості студентами УДУ імені Михайла Драгоманова» (посилання на Положення: <https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty>).

Усі завдання передбачені навчальною програмою мають бути виконанні у встановлений викладачем термін.

Правила виконання завдань ОК: практичні та самостійні завдання виконуються вчасно та здаються викладачу у визначені ним терміни. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою (75% від максимальної оцінки). У разі неатестації перескладання відбувається з дозволу деканату.

Політика щодо конфліктних ситуацій

Вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про врегулювання конфліктів в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-vrehuliuvannia-konfliktiv-v-udu-imeni-mykhaila-drahomanova>). Між учасниками освітнього процесу здійснюється партнерська взаємодія, толерантність і повага до кожної особистості.

9.2. Вимоги до академічної доброчесності студентів.

Політика щодо академічної доброчесності

Політика курсу ґрунтується на засадах «Положення про академічну доброчесність в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-udu>). Викладач ознайомлює здобувача вищої освіти з правилами поведінки на заняттях, користуванням засобами електронного зв'язку, недопущенням академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, акцентує увагу на заборону

використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань, при використанні Інтернет-ресурсів зазначається використане джерело.

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Х. Умови для інклюзивного вивчення освітнього компонента:

Даний курс може викладатися для людей з особливими освітніми потребами. Форми і методи інклюзивного навчання обираються з урахуванням індивідуальних потреб здобувача. Обов'язково поєднуються фронтальні, індивідуальні та групові ФОНД. Традиційні методи навчання поєднуються з інтерактивними і спеціальними (методи педагогічного супроводу та корекції, тощо).